

Mfv.I.10.318/2014/7.

A Kúria a személyesen eljáró felperesnek a dr. Pénzes Gergely ügyvéd által képviselt alperes ellen közös megegyezéssel történő munkaviszony megszüntetés érvénytelenségének megállapítása és anyagi követelések iránt a Debreceni Közigazgatási és Munkaügyi Bíróságnál 11.M.94/2013. szám alatt megindított és másodfokon a Debreceni Törvényszék 2.Mf.21.370/2013/7. számú ítéletével jogerősen befejezett perében az említett másodfokú határozat ellen az alperes által benyújtott felülvizsgálati kérelem folytán - tárgyaláson kívül - meghozta a következő

í t é l e t e t :

A Kúria a Debreceni Törvényszék 2.Mf.21.370/2013/7. számú ítéletét hatályában fenntartja.

Kötelezi az alperest, hogy fizessen meg a felperesnek - tizenöt napon belül - 10.000 (tízezer) forint felülvizsgálati eljárási költséget.

Kötelezi az alperest, hogy fizessen meg az államnak - külön felhívásra - 88.900 (nyolcvannyolcezer-kilencszáz) forint felülvizsgálati eljárási illetéket.

I n d o k o l á s

A felperes 2011. december 16-ától állt az alperes alkalmazásában kereskedelmi vezetőként.

A felek 2012. szeptember 24-én kelt megállapodásban rögzítették, hogy a közöttük fennálló munkaviszonyt 2012. december 16-ával közös megegyezéssel megszüntetik. A megállapodás 3. pontja tartalmazza, hogy „a munkáltató és a munkavállaló megállapodnak abban, hogy a munkavállaló anyagi helyzetére való tekintettel a munkáltató a munkavállaló járandóságait a munkaviszony fennállásának teljes időtartamára, azaz 2012. december 16. napjáig a mai napon készpénzben kifizeti. Ennek tényét a munkavállaló aláírásával igazolja”.

A megállapodás 4. pontja értelmében pedig „jelen szerződés aláírásával mind a munkavállaló, mind a munkáltató kijelenti, hogy a jelen jogviszony megszüntetésével kapcsolatban további munkabér, végkielégítés igénye, illetve egyéb követelés egymással szemben nincs. A munkáltató és a munkavállaló kijelenti, hogy a jelen megállapodással kapcsolatos egyeztetési és munkaügyi jogvita kezdeményezési jogáról lemond”.

A felperes a keresetében annak megállapítását kérte, hogy a munkaviszonya közös megegyezéssel történő megszüntetéséről szóló megállapodást 2012. december 16-ától a bíróság minősítse semmisnek, mert annak „kritériumai nem teljesültek”. Hivatkozása szerint több alkalommal telefonon és személyesen is kérte, hogy az egyezségnek megfelelően fizesse ki a munkáltató az elmaradt munkabérét, de ez elől pénzügyi nehézségekre hivatkozva az alperes elzárkózott. A felperes állítása szerint a munkaviszonyának fennállása alatt egy alkalommal részesült munkabérben, akkor azt a bérjegyzéken aláírásával igazolta.

A Debreceni Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 11.M.94/2013/12. számú ítéletével a keresetet elutasította, a felperest perköltség fizetésre kötelezte, és rögzítette, hogy a meg nem fizetett eljárási illeték, illetve az állam által előlegezett költség az állam terhén marad.

A munkaügyi bíróság ítéletében utalt a 2012. évi I. törvény (Mt.) 287. §-ának (1) bekezdésében foglaltakra, valamint az Mt. 28. §-ában rögzítettekre.

A felperes arra hivatkozott, hogy a munkaviszony közös megegyezéssel történő megszüntetésére azért került sor, mert az alperes őt megtévesztette. Ezért a bíróságnak először azt kellett értékelnie, hogy a felperes megtartotta-e az Mt. 28. § (4) bekezdésében rögzített 30 napos szubjektív megtámadási határidőt, amely a tévedés felismerésétől kezdődik.

Az elsőfokú bíróság álláspontja szerint a felperes - amennyiben számára valóban nem került kifizetésre a közös megegyezésben szereplő munkabér összege - ezt a tényt, azaz a tévedését a 2012. szeptember 24-ével kezdődő hét utolsó napján, azaz szeptember 30-án legkésőbb fel kellett hogy ismerje. Amennyiben a munkaviszony közös megegyezéssel történő megszüntetéséről szóló megállapodást az alperes megtévesztő magatartás miatt érvénytelenségre hivatkozással meg kívánta támadni, azt 2012. szeptember 30-ától kezdődő 30 napos határidővel tehetné volna meg.

Amennyiben a felperes a táppénzes időszak alatt nem volt olyan helyzetben, hogy a megtámadási jogát írásban gyakorolja, azaz csak 2012. december 17-én tudta a megállapodást megtámadni, a 30 napos megtámadási határidő 2013. január 15-én lejárt. Ehhez képest a felperes 2013. január 16-án kereste meg először írásban az alperest azzal, hogy a megállapodást érvénytelennek tartja.

Tekintettel arra, hogy a bíróság a felperes kereseti kérelmét először a megtámadási határidő megtartottsága körében vizsgálta, és megállapította, hogy a felperes a tévedés jogcímén megtámadott, és 2012. szeptember 24-én kelt megállapodás vonatkozásában a megtámadási határidőt elmulasztotta, ezért érdemben a felperes elmaradt munkabér követelésére vonatkozó igényét nem vizsgálta.

A bíróság rögzítette, hogy az Mt. 287. § (3) bekezdése szerint a felperes a keresetindítási határidőt annyiban megtartotta, hogy az alperes 2013. január 22-én kelt levele kézhezvételét követően a jogszabályi rendelkezésekben meghatározott határidőben, 2013. február 13-án nyújtott be keresetet a bírósághoz. Minderre tekintettel a bíróság ítéletben döntött az Mt. 28. § (4) bekezdésében meghatározott megtámadási határidő megtartottságának kérdésében.

A felperes fellebbezése és az alperes csatlakozó fellebbezése folytán eljáró Debreceni Törvényszék 2.Mf.21.370/2013/7. számú ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét részben megváltoztatta, és az alperest 888.770 forint elmaradt munkabér és annak kamata megfizetésére kötelezte kereseti és fellebbezési illeték viselése mellett. Kötelezte a felperest, hogy fizessen meg az alperesnek - a

pernyertesség arányára tekintettel - fellebbezési eljárási költséget.

A másodfokú bíróság ítéletének indokolása szerint a felperes keresete és a jegyzőkönyv 2. oldalán tett nyilatkozata szerint az alperes a megállapodás aláírásának hetére ígérte az elmaradt munkabér kifizetését. Így a felperes már ezen hétvégén abba a helyzetbe került, hogy a megtévesztést felismerhette, a megállapodást megtámadhatta. A másodfokú bíróság érvelése szerint is a táppénz nem jelenti azt, hogy a felperes nem volt a megállapodás megtámadására képes állapotban, ilyet nem igazolt. Erre tekintettel az Mt. 28. § (4) bekezdésében megállapított megtámadási határidő 2012. október 30-án lejárt, így a felperes e körben tett nyilatkozatát elkésve terjesztette elő.

A másodfokú bíróság nem osztotta az elsőfokú bíróság álláspontját az elmaradt munkabér vonatkozásában. A munkáltató alapvető kötelezettsége a munkabér fizetése, amelyről - és az annak alapját képező munkaidőről - a munkáltatónak nyilvántartást kell vezetnie [Mt. 134. §, 154. § (1) bekezdés, 155. § (2) - (4) bekezdés].

A munkáltató kötelezettsége volt bizonyítani, hogy munkabér fizetési kötelezettségének eleget tett a munkaviszony fennállása alatt.

A megállapodás 3. pontja szerint az alperes „2012. december hó 16. napjáig a mai napon készpénzben kifizeti” a felperes munkabérét. Ezen szöveg tartalmából az állapítható meg, hogy nem visszamenőleges kifizetésben állapodtak meg a felek, hanem annak megkötését követő időszakra, így a megállapodás tartalma szerint nem vonatkozik az annak megkötését megelőző munkabérre.

Az alperes azt sem bizonyította, hogy az általa felszólító levélben visszakövetelt munkabért a megállapodásban rögzített időtartamra megfizette hangsúlyozva, hogy egyébként a felperest erre az időszakra munkabér a táppénzes állományára tekintettel nem illette meg.

A 2012. február hónaptól felmerülő munkabérek megfizetésének igazolására az alperes a munkavállaló tekintetében bérjegyzéket csatolt. Ebből megállapítható, hogy a felperes aláírása azon nem szerepel, így az a kifizetés igazolására alkalmatlan.

Az alperesi képviselő és az ügyvezető előadása szerint is készpénzes fizetés történt a felperes részére. Ennek a fizetési módnak a számviteli törvény vonatkozó rendelkezéseinek megfelelő dokumentálására kell hogy sor kerüljön, amelyek a kifizetést alátámasztják, azonban az alperes ilyen iratokat az eljárás során nem csatolt. Ebből következően az alperes eredménnyel a felperes munkabérének kifizetését az általa megjelölt időszakra (2012. februártól októberig) igazolni nem tudta. Így a felperes alappal tart igényt a meg nem fizetett munkabér megtérítésére.

A bíróság a felperes keresetével egyező összegben kötelezte az elmaradt munkabér és betegszabadság idejére járó távolléti díj megfizetésére az alperest. A felperes által megjelölt kereseti követelés összege megegyezett az alperes által 2012. december 17-ei

dátummal kiállított jövedelemigazolás tartalmával, ezért azt a jogerős ítélet alapjául a bíróság elfogadta.

A másodfokú bíróság nem találta alaposnak a felperesnek 2013. januárra előterjesztett munkabér iránti igényét, hiszen a megállapodás érvénytelensége nem került megállapításra, így a munkaviszony 2012. december 16-án megszűnt.

A másodfokú bíróság alaptalannak ítélte az alperes csatlakozó fellebbezését a perköltség összegére vonatkozóan.

Az alperes a felülvizsgálati kérelmében a másodfokú ítélet „megváltoztatását”, és az elsőfokú ítélet helybenhagyását kérte a kereset teljes egészében történő elutasítása és a felperes perköltségben való marasztalása mellett.

Az alperes álláspontja szerint a másodfokú bíróság ítélete megalapozatlan és jogszabálysértő, az a Pp. 164. § (1) bekezdésébe, illetve a 206. §-ába ütközik.

Az elsőfokú bíróság helyesen döntött akkor, amikor arra az álláspontra helyezkedett, hogy a kereset elsődlegesen azért megalapozatlan, mert a felperes a 30 napos keresetindítási határidőt túllépte.

A másodfokú bíróság érvényesnek találta a megállapodást, így még inkább érthetetlen, hogy az alperesi álláspontot miért nem fogadta el, és miért kötelezte a munkáltatót a már kifizetett munkabér ismételt kifizetésére.

A megállapodást egészében kell értelmezni, beleértve a 4. pontot is. A felek ezt nyilvánvalóan nem írták volna alá, ha nem történt volna meg közöttük a teljes elszámolás, és az is bizonyos, hogy ha csak a 2012. szeptember 24. utáni időszakra járó munkabért fizette volna ki a munkáltató, akkor azt is rögzítették volna, hogy a ki nem fizetett munkabért mikor, milyen határidőre kell megtérítenie a munkáltatónak.

Különös lenne, hogy a munkáltató jóhiszeműen egy későbbi időponttal (az egy éves munkaviszony fennállására tekintettel) ajánlja fel a közös megegyezéssel való megszüntetés lehetőségét, kifizeti a még nem is esedékes 2012. szeptembertől decemberig járó munkabért, de a korábbi időszakot nem, és erről nem is esik szó a megállapodásban.

Életszerűtlen, hogyha 2012. februárjától a felperes nem kapott munkabért (miközben a járulékok befizetése megtörtént), akkor ezzel kapcsolatban a munkavállaló nem él felmondással, majd aláírja a közös megegyezéssel megszüntetésre vonatkozó megállapodást, amelyben arról is nyilatkozik, hogy nincs további igénye, illetve hogy a jogvita kezdeményezési jogáról lemond.

A másodfokú bíróság mindezen körülményeket kirívóan okszerűtlenül, a megállapodás csak egy mondatát kiragadva és félreértelmezve hozta meg ítéletét, megsértve ezzel a Pp. 164. § (1) bekezdését, illetve a Pp. 206. §-ában foglaltakat.

A felperes felülvizsgálati ellenkérelme a jogerős ítélet „helybenhagyására” irányult.

Érvelése szerint az első hónapot kivéve munkabért a szerződés ellenére a részére nem fizettek, ennek ellenkezőjét az alperes

bírói felhívásra sem tudta dokumentálni.

A bérfizetés elmaradásával, letagadásával nemcsak a felperessel szemben, hanem más tanúként meghallgatott munkavállalókkal szemben is hasonló módon járt el a munkáltató. A munkaviszony megszüntetésére irányuló megegyezés nem tartalmazza azt, hogy a felperesnek járó munkabért átvette volna. A tény az, hogy nem készült átvételi elismervény, és kiadási pénztárbizonylat sem. A jogvita eldöntése szempontjából pedig nincs jelentősége annak, hogy a felperes milyen munkaerő volt, illetve milyen a szociális helyzete.

A Kúria a felülvizsgálati kérelmet a Pp. 274. §-ának (1) bekezdése alapján tárgyaláson kívül bírálta el.

A felülvizsgálati kérelem nem alapos.

A Kúria a jogerős határozatot csak a felülvizsgálati kérelem keretei között vizsgálhatta felül a Pp. 275. §-ának (2) bekezdése szerint, így a megállapodás érvénytelensége erre irányuló kérelem hiányában nem volt jelen eljárásban értékelhető.

Alaptalanul állította az alperes a felülvizsgálati kérelmében, hogy a másodfokú bíróság a felek közötti megállapodást érvényesnek találta, így jogsértő módon történt a munkáltató marasztalása. A jogerős ítélet ugyanis helytállóan rögzítette, hogy a felek között a megállapodásban foglaltak a felperes előadása szerint nem kerültek teljesítésre a vállalt időpontig, de a munkavállaló az erről való tudomásszerzéséhez képest elkésetten élt a megtámadás jogával. Vizsgálni kellett azonban az elmaradt munkabér kifizetésének megtörténtét, illetve a követelésösszegezésének megalapozottságát.

A másodfokú bíróság helytállóan fejtette ki, hogy a 2012. februártól esedékes munkabérek megfizetését az alperes nem bizonyította, a bérjegyzéken a felperes aláírásával nem igazolta a járandóságának átvételét.

A munkabér számfejtése és annak dokumentált kifizetése a munkáltatót terheli (Mt. 155. §), aki e körben a bizonyítási kötelezettségének nem tett eleget (Pp. 164. §). Nem volt ítéleti bizonyossággal megállapítható, hogy a felperes részére a ítéletben megjelölt időszakra az alperes teljesítette a fizetési kötelezettségét. Önmagában azon hivatkozás, hogy a felperes a munkabért átvette - hiszen életszerűtlen, hogy ennek hiányában is hónapokig munkát végzett volna -, többlettényállási elem nélkül nem megalapozott, a munkabér megfizetésének alátámasztásaként nem elegendő.

A másodfokú bíróság a bizonyítási eljárás során beszerzett bizonyítékok bizonyító erejét a maguk összességében értékelte, és a per összes releváns körülményeire figyelemmel - meggyőződése szerint - bírálta el az egyes bizonyítékok közötti ellentétek feloldásával [Pp. 206. § (1) bekezdés]. Így az ezzel ellentétes felülvizsgálati érvelés alaptalan.

A kifejtettekre tekintettel a Kúria a Pp. 275. §-ának (3) bekezdése alapján a jogerős ítéletet hatályában fenntartotta.

Az alperes perköltség fizetési kötelezettsége a Pp. 78. §-ának (1) bekezdésén alapul, míg illetéket az adott ügyben irányadó 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 13. § (2) bekezdése alapján köteles viselni.

Budapest, 2015. január 28.

***Dr. Tallián Blanka s.k. a tanács elnöke, Dr. Mészárosné dr. Szabó
Zsuzsanna s.k. előadó bíró, Dr. Hajdu Edit s.k. bíró
A kiadmány hiteléül:Nné tisztviselő***